

10 centims

Número 2

LA RONDALLA DEL DI JOUS

L'ABET

Per HANS CHRISTIAN ANDERSEN. — Il·lustració de HANS TEGNER

BARCELONA, «L'AVENÇ», RAMBLA DE CATALUNYA, 24

L' ABET

En el bosc creixia un abet petit, molt bufó. Estava ben colocat, de cara al sol, i no li mancava pas aire. Al seu entorn creixien altres abets més grossos. L'abet petit hauria volgut ser tant gros com ells.

A l'abetó no li agradaven gens els nois camperols que passaven xerra que xerra tot anant a cullir maduixes o mores i que, en tornant amb el cistell ple, s'asseien aprop d'ell i deien: «Oh, quin abet petit més bufó!».

No li agradava gens que li diguessin «abet petit».

L'any següent va créixer d'un través de dit, i l'altre any d'un altre través encara. Ja sabeu que d'aquesta manera pot saber-se l'edat d'un abet segons el nombre de rengles de branques.

«Oh! Si jo pogués arribar a ser un arbre tant gros com els altres! — sospirava l'abet petit. — Llavors extendria les meves branques ben lluny, entorn meu, i del meu cimall estant podria mirar els camps; els aucells vindrien

a fer niu a les meves branques, i quan el vent bufaria podria breçar-m'hi majestuosament com els altres.»

Es per això que res donava alegria al nostre abet petit, ni'l sol, ni'ls aucells, ni'ls hermosos nuvols de color de rosa que passaven damunt d'ell vespre i matí.

L'hivern va arribar. Per tot arreu la neu brillava tota blanca. Una llebre va passar corrent i va fer un salt per damunt l'abet, que'n va restar tot humiliat.

Però, passats dos altres hiverns, el nostre abet s'havia fet tant gros que la llebre va haver de voltar-lo.

«Oh! Créixer, créixer, arribar a ser alt i vell: veus-aquí lo que hi ha de millor al món», pensava l'abet.

A la tardor venien regularment els llenyataires, que serraven alguns dels arbres més grossos.

El jove abet, que ja era bastant alt, va començar a pensar en la sort d'aquells arbres magnífics que queien a terra amb fort soroll. Ne tallaven les branques, n'arrencaven l'escorça, i apareixien així llargs i prims. Amb prou feines se'ls coneixia. Els posaven tot seguit en les carretes i els cavalls se'ls enduien del bosc.

Aont anaven? Què'ls passava? Per la primavera, al retorn de les orenetes i de les cigonyes, el nostre abet els preguntava: «Sabeu aont se'ls han enduts? Els heu trobats?». Les orenetes no'n sabien re. Però una cigonya de cara seriosa va bellugar el cap i va dir:

— Crec saber-ho. He trobat moltes naus noves tornant d'Egipte. Tenien pals magnífics i em sembla que feien olor d'abet.

— Oh! Si jo fos prou gran per vogar com elles sobre la mar! Com es feta aquesta mar i a què s'assembla?

— Seria massa llarg d'explicar, — va dir la cigonya prenent el vol.

—Alegra-t de ser jove!—deien els raigs del sol.—Alegra-t de la teva sava fresca i de la vida jove que es en tu!

El vent va abraçar l'abet i la rosada va ornar-lo de perles, però ell no feia cas d'aquestes atencions.

Pels volts de Nadal anaven a tallar alguns arbres petits, no tant grans ni tant vells com el nostre abet, que no somniava altra cosa que deixar el bosc. Aquests arbres joves, ben poc frondosos, conservaven les branques; els posaven damunt de les carretes i els cavalls se'ls enduien del bosc.

—Aont van?—se preguntava 'l nostre abet.—No són pas més grans que jo. Fins n'hi ha un de més petit. I per què'ls deixen les branques? Ont els porten?

—Nosaltres ho sabem! Nosaltres ho sabem!—piulaven els pardals.—Hem mirat a través dels vidres, a ciutat. Sabem ont els porten. Els duen a les més hermoses festes que's puguén imaginar. Hem mirat a través dels vidres: hem vist que'ls planten al mig d'una cambra ben escal-fada i els ornén amb els objectes més bonics: pomes, pastiços, joguines i centenars de llums.

—I després?—preguntava l'abet, tremolant de totes ses branques.—I després? Què'ls passa?

—Ah! Ja no sabem re més. Però era esplendí!

—Ah! No he nascut per aquest brillant avenir!—murmurava l'abet.—Encara deu donar més gust que anar per mar. Ah! Si fossim a Nadal! Ara soc alt i gros com els que varen endur-se l'any passat. Oh! Si fos a la carreta! Si fos a la cambra calenta al bell mig de totes aquelles esplendors! Però, i després? De segur que encara ve alguna altra cosa més. Altrament, de què serviria guar-nir-nos així? Sí: deu venir alguna cosa més maravellosa. Quin torment l'esperar! No puc aguantar més!

Els aucells vindrien a fer niu a les meves branques...

— Acontenta-t de nosaltres! — deien l'oreig i el raig de sol. — Acontenta-t de la teva verda joventut a ple aire!

Però no se n'acontentava. Creixia, creixia sempre amb un hermós verd fosc, tant a l'istiu com a l'hivern.

La gent que'l veia exclamava: «Quin arbre més bonic!» Abans de Nadal el varen serrar el primer de tots. La des-
tral va trencar-li les fibres i va caure fent un sospir. Va sentir un sofriment que'l privava de pensar en cap benau-
rança. Li sabia greu deixar el lloc ont havia nascut. Sabia que mai més reveuria els seus vells i estimats companys,

les mates i les flors que l'envoltaven, i, qui sab!, potser mai més cap aucell.

No: la separació no va ser alegre.

El nostre abet va reprendre'l coneixement en el pati ont el varen treure de la carreta junt amb els seus companys.

Va sentir un home que deia: — Veus-en-aquí un de magnífic. Es el que necessito.

Varen arribar dos criats amb lliureia i el varen portar a una sala gran i hermosa. Tot al voltant hi havia retrats penjats a les parets, i sobre la xemeneia de porcelana dos gerros xinescs tots coberts de dragons i de flors illuminades d'or.

Hi havia també magnífiques poltrones, canapès de seda, grans taules carregades de llibres i d'objectes de molt preu, que costaven centenars i centenars de duros, com deien els nens.

L'abet va ser posat en una mitja bóta plena de sorra, però no's veia que fos una mitja bóta perquè uns draps verds posats tot al voltant la tapaven. El nostre abet no podia contenir la seva emoció. Què passaria? Minyones i criats varen començar a ornar-lo. Varen penjar-li a les branques paperinetes de colors plenes de bobons.

Pomes daurades i nous penjaven com si haguessin esclatat allà mateix. Varen enganxar tot seguit a les branques candeles vermelles, blanques i blaves i unes nines que semblaven de carn talment, que l'abet no n'havia vistes mai de tant boniques.

A dalt de tot hi van posar una gran estrella de llauna molt llampant. Era magnífic!

— Aquesta nit, — deia tothom, — aquesta nit brillarà! Brillarà força, això!

«Oh! — va pensar l'abet. — Si ja fossim al vespre! Si ·ls llums fossin encesos! Qui sab què passarà! Si ·ls arbres del bosc poguessin venir-me a veure! Potser els pardals vindran a mirar a través dels vidres. ¿Que potser me quedaré aquí plantificat amb aquests ornaments istiu i hivern?»

Sabia, doncs, què havia de passar, i, no obstant, li feien mal les punxes de tant impacientar-se. El fer mal les punxes per un abet es tant dolent com el mal de cap per nosaltres.

A l'últim varen encendre les candeles. Quin esclat, quina esplendor! El nostre abet tremolava en tot el seu brancatge, tant fort que una de les candeles va calar foc a una branca i va sentir-se una pudor de cremat!

— Déu meu! — varen cridar les minyones, i varen apagar el foc tot seguit.

L'abet no gosava bellugar-se, tement fer malbé alguna cosa dels seus guarniments. Brillava amb tot el seu esclat.

La porta va obrir-se de bat a bat i una colla de criatures va precipitar-se endavant com per fer caure l'abet. Les persones de més edat venien més tranquilament al darrera. Les criatures van aturar-se mudes d'admiració, però al cap d'un moment varen reprendre llur alegria brugidosa i varen ballar una sardana al voltant de l'arbre. Les joguines varen ser agafades l'una darrera l'altra.

«Què fan ara? — pensava l'abet. — Què succeirà?»

Les candeles acabaven de cremar, i quan varen ser prop d'extingir-se les varen apagar, i les criatures varen tenir llavors el permís de saquejar l'arbre de Nadal. S'hi tiraren a sobre i varen fer cruixir les branques. Si no hagués estat solidament enfonsat, hauria caigut a terra.

Després els nens varen ballar amb aquelles joguines

tant boniques, sense ocupar-se ja de l'abet: solament la dida vella va mirar entre les branques, però no més era per veure si havia quedat oblidat algun dolç o alguna poma.

— Una rondalla! Una rondalla! — varen cridar els nens tot estirant cap a l'arbre un home petit i gros que s'hi va asseure sota.

— Ja som en mig de la verdor i li agradarà a l'abet escoltar-nos. Però jo us prometo una rondalla i prou. ¿Voleu Ivet-Avet o Klumpé-Dumpé, que va caure escales avall, però que, no obstant, va pujar al trono i va obtenir la mà de la princesa?

— Ivet-Avet! — cridaren els uns.

— Klumpé-Dumpé! — cridaren els altres.

Va ser un verdader xivarri. Sols l'abet estava tranquil.

«Ja no compto per re jo? — se preguntava. — Ja no n'han de fer re de mi?»

El vell va contar la rondalla de Klumpé-Dumpé. Els nens varen picar de mans tot cridant: «Més! Més!». Volien també Ivet-Avet, però varen haver-se d'accontentar amb Klumpé-Dumpé. L'abet estava quiet i reflexionava. Els aucells del bosc no li havien contat mai re de semblant. Klumpé-Dumpé havia caigut escales avall, però havia obtingut la mà de la princesa.

«Oh! Sí: tot va aixís en el món! — pensava. — Això que aquest home conta no pot ser mentida, car me sembla molt franc. Qui sab! Potser jo també cauré escales avall per obtenir després una princesa.»

Pensava amb goig en l'endemà, que's tornaria a veure cobert de candeles, de joguines, d'or i de fruita.

«Demà no tremolaré, — se deia. — Nadaré en plena

Les criatures van aturar-se mudes d'admiració...

felicitat. Demà tornaré a sentir la rondalla de Klumpé-Dumpé i potser la d'Ivet-Avet.»

Va estar-se tota la nit quiet i pensatiu.

Al matí, criats i minyones varen entrar.

«Ah!—va pensar l'abet.—Veus-aquí la festa que torna a començar.»

Però, no: varen treure-l de la cambra i varen dur-lo a la golfa en un recó molt fosc.

«Què es això?—pensava l'abet.—Què m'passarà aquí? Què hauré de sentir aquesta vegada?»

I s'estava dret a la paret, tot pensatiu.

Dies i nits varen passar. Ningú pujava allà dalt, i quant, per fi, algú hi va anar, va ser per dipositar a la golfa algunes grans caixes. L'abet va creure-s absolutament oblidat.

«Ara som a l'hivern,—pensava.—La terra es dura i coberta de neu. Ara no m'podrien plantar. Evidentment cal quedar-me aquí fins a la primavera. Tot es per un millor, i els homes són bons. Si solament no fos tant fosca aquesta golfa terrible! Mai se veu el més petit conill! Era ben divertit per això en el bosc, quan hi havia neu i els conills passaven tot corrent. Sí: adhuc quan saltaven per sobre meu; però jo llavors n'estava molestat. Això es horriblement desert.»

—Pip, pip!—va fer un ratolí, tot corrent cap an ell.

Darrera d'aquest en sortí un altre. Tot dos varen posar-se a olorar l'abet, i després varen enfilarse per les branques.

—Quin fred tant terrible!—deien.—Si no fos això, s'hi estaria molt bé aquí. Veritat, vell abet?

—No soc pas vell,—va dir l'abet.—N'hi ha molts de més vells que jo.

—D'ont véns? Què sabs? Parla-ns de les encontrades

més boniques de la terra. Hi has estat? Has estat en el rebost, ont els formatges estan arrenglerats en els prestatges i els pernills pengen del sostre? ont se dança sobre espelmes de sèu? ont s'hi entra magre i sen surt gras i rodó?

—No, no hi he estat mai, — va dir l'abet, — però he estat al bosc, ont el sol brilla i els aucells canten.

Va contar-los la seva joventut. Els ratolins no havien sentit res semblant: eren tot orelles.

—Quantes coses has vist! Que n'has sigut de feliç!

—Jo? — va dir l'abet. I va pensar en tot allò que acabava de contar.

Sí: en el fons, aquell era 'l bon temps.

Va explicar-los tot seguit la vetlla de Nadal, en la qual havia sigut cobert de dolços i candeles.

—Oh! — deien els ratolins. — Que n'has sigut de feliç, vell abet!

—Però jo no soc vell! — deia l'abet. — Es aquest hivern que se m'han endut del bosc. Estic en plena vida, sinó que m'han posat en un test, cosa que m'es desagradable.

—Que bé ho sabs contar tot! — deien els ratolins.

La nit següent hi van anar amb quatre ratolins més per fer-los escoltar la narració de l'abet.

—Sí, era 'l bon temps, — deia aquest; — pot tornar. Klumpé-Dumpé va caure escales avall, però va obtenir la princesa. Potser jo també obtindré una princesa.

I pensava en un gentil vernet del bosc, que se li apareixia com una verdadera princesa.

—Què es això de Klumpé-Dumpé? — demanaven els ratolins.

L'abet va contar la rondalla, paraula per paraula. Els ratolins estaven a punt de saltar d'alegria fins al cim de l'abet.

La nit següent el nombre de ratolins va ser encara més gran, i el diumenge varen anar-hi, a més, dugues rates. Però aquestes varen dir que la rondalla no era divertida, cosa que va afligir als ratolins, car an ells tampoc els va semblar tant divertida.

— No més sabs aquesta rondalla? — varen preguntar les rates.

— En bona fè no 'n sé cap més, — va dir l'abet; — es la que vaig sentir en la nit més ditxosa que he passat; però aleshores no 'm donava pas compte de tot lo ditxós que jo era!

— Es una rondalla pesada! No 'n sabs cap que sigui qüestió de llard i d'espelmes de sèu? No sabs cap rondalla de rebost?

— No, — va dir l'arbre.

— Bona nit, doncs, — varen dir les rates, tot entrant a casa d'elles. Els ratolins també's van retirar.

«Era ben agradable, per això, — va mormurar l'abet, — de veure 'ls ratolins asseguts en rodona al meu voltant per escoltar-me. S'ha acabat això també! Però la felicitat tornarà quan me treuran d'aquí.»

Quan va ser això?

Un matí hermós va entrar gent per endreçar la golfà. Varen endur-sen les caixes i varen treure l'abet del seu recó. Varen tirar-lo a terra una mica bruscament, però tot seguit un home va agafar-lo i va endur-sel per una escala ben il·luminada.

«Veus-aquí la vida que torna», va pensar l'abet, que sentia la carícia de l'aire fresc i dels primers raigs del sol, entrant al pati.

L'abet tenia tantes coses per veure al seu voltant, que va oblidar-se de mirar-se ell mateix. Al costat del pati hi

... quan hi havia neu i els conills passaven tot corrent...

havia un jardí ple de flors. Roses fresques i flairoses penjaven per la paret; els tells eren florits i les orenetes volaven tot dient: «Quirre-virre-vit».

«Ara vaig a viure!», va pensar l'abet. I estirava les branques.

Déu meu! Eren seques i esgrogueïdes. El varen posar a un recó, entremig de les ortigues i les argelagues. L'estrella de llauna estava encara a la branca més alta i brillava al sol clar.

En el pati's trobaven alguns d'aquells nois que en la nit de Nadal havien fet la sardana entorn de l'arbre i l'havien trobat tant bonic. Un dels més petits va córrer i va agafar l'estrella de llauna.

— Oh! Mireu! — cridava. — Dalt d'aquell arbre de Nadal, tant vell i lleig, encara hi ha l'estrella!

I va caminar sobre les branques, que petaven sota les sabates.

L'abet mirava les hermoses flors i la fresca verdor del jardí, i després se mirava ell mateix. Hauria volgut trobar-se en el seu fosc recó de la golfà. Pensava en la seva verda joventut al bosc, en l'alegra nit de Nadal i en els ratolins que estaven tant contents de sentir la rondalla de Klumpé-Dumpé.

«Tot s'ha acabat, — pensava 'l pobre abet. — Per què no haver estat alegre quan podia estar-ne?»

Un criat va venir i va tallar l'arbre a troços. Va fer-ne un feix de llenya que varen posar sota l'olla gran. Varen sentir-se sospirs i crits d'angoixa. Els nens hi varen córrer per posar-se davant el foc i cridar: «Pif-paf!». Però 'ls *pifs-pafs* de l'abet eren veraders sospirs. Pensava en els dies d'istiu al bosc i en les nits d'hivern a ple aire, quan les estrelles brillaven. Pensava en la nit de Nadal i en

Klumpé-Dumpé, la sola aventura que ell havia après i que havia pogut contar.

I després no'n va quedar res de l'abetó.

Els nens havien tornat al pati. El més petit portava sobre 'l pit l'estrella de llauna que l'arbre havia portat en la seva vetlla més ditxosa.

Acabada aquesta vetlla, acabat el pobre abet i acabada amb ell la nostra història, com acaben totes les històries d'aquest món.

Traducció de J. MASSÓ VENTÓS

La Rondalla del Dijous

No més val 10 centims cada setmana

SUSCRIPCIÓ ANYAL, 5 PTES.

Cada any formarà dos bonics volums de 424 planes cada un, profusament ilustrats per diversos artistes

A vosaltres, nois i noies, va endregada la present publicació. Hi trobareu tota mena de rondalles, amb boniques ilustracions: les de la nostra terra, que tots haureu sentit contar; les dels altres països que, lluny de nosaltres, ne tenen un tresor pels llurs petits.

I estem quasi segurs que aquestes rondalles també agradaran als vostres pares i als vostres germans ja grans, perquè, en les hores de repòs de la lluita per la vida, els faran recordar dolçament el temps de la llur infantesa.

RONDALLES PUBLICADES

1.—La Favera. La carabaceta del pobre.—2. L'Abet.

El número 3 de la Rondalla serà:

L'HERMOSURA DEL MÓN

Explicada per Jordi del Recó. — Il·lustració de Billy

Compreu la

Biblioteca popular de "L'Avenç"

Literatura, Art, Historia, Teatre, Filosofia, etc.

S'HAN PUBLICAT JA 36 VOLUMS

Edició usual, 50 centims; en paper satinat, una pesseta